

ØKONOMIPLAN 2021 - 2025

I·V·A·R

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	2
2	FORRETNINGSIDÉ OG VIRKEOMRÅDER	2
2.1.1	Formål.....	2
2.1.2	Visjon	2
2.1.3	Hovedmål.....	2
3	ORGANISASJON OG DRIFT	3
3.1.1	Ivar bidrar til å nå ambisiøse miljømål	3
3.1.2	Pådriver i den sirkulære økonomien	3
3.1.3	Omstilling	4
3.1.4	Mål og strategiprosess i 2021	4
3.2	STATUS OG PRIORITERTE OPPGAVER	4
3.2.1	Vann.....	4
3.2.2	Avløp.....	5
3.2.3	Gjenvinning	5
	ØKONOMIPLAN FOR 2021 - 2025.....	8
3.3	Forutsetninger.....	8
3.3.1	Investering.....	8
3.3.2	Finansiering og renteutvikling	8
3.3.3	Driftsnivå	9
3.3.4	Befolkningsutvikling	9
3.3.5	Gebyrutvikling.....	9
3.4	Vann.....	10
3.4.1	Priser.....	10
3.4.2	Økonomisk prognose.....	11
3.5	Avløp.....	12
3.5.1	Planlagte investeringer	12
3.5.2	Priser.....	12
3.5.3	Økonomisk prognose.....	13
3.6	Renovasjon	14
3.6.1	Planlagte investeringer	14
3.6.2	Priser.....	14
3.6.3	Økonomisk prognose.....	15
3.7	Kommune-VAR og næring	15
3.8	IVAR – Renovasjon Ryfylke.....	16
4	OPPSUMMERING AV ØKONOMIPLAN 2021 – 2025.....	17

1 INNLEDNING

Økonomiplanen for 2021 - 2025 tar utgangspunktet er IVARs visjon og målsettinger for tjenesteproduksjonen. Økonomiplanen tar opp i seg styrets løpende økonomiske vurderinger og disposisjoner.

Budsjettet for 2021 inngår som første år i økonomiplanen. Økonomiplanen er et styringsdokument som gir en helhetlig oversikt over de økonomiske disposisjonene i selskapet. Arbeidet med budsjettet rullerer og tar utgangspunkt i rammene satt i økonomiplanen.

Bruken av 5-årsplaner medfører at eierkommunene får signal om priser og prisprognoser på et tidlig tidspunkt, men det er viktig å være oppmerksom på at endringer likevel kan forekomme som følge av endringer i IVARs rammebetingelser, eller andre forhold.

2 FORRETNINGSIDÉ OG VIRKEOMRÅDER

Selskapet eies av kommunene Gjesdal, Hjelmeland, Hå, Klepp, Kvitsøy, Randaberg, Sandnes, Sola, Stavanger, Time og Strand. Suldal blir medeier i IVAR fra 1.1.2021. Rennesøy og Finnøy er fra 1.1.2020 en del av nye Stavanger kommune.

Det totale innbyggertallet er prognosert til ca. 350 000 i 2021.

2.1.1 Formål

- levere godt, sunt og friskt drikkevann til eierkommunene
- motta og behandle avløpsvann fra eierkommunene
- motta og behandle avfall fra eierkommunene

Selskapet kan påta seg andre arbeidsoppgaver eierne og selskapet måtte bli enige om.

Selskapet kan også inngå samarbeidsavtaler med kommuner, andre selskaper og virksomheter.

Selskapet kan delta på eiersiden i andre selskaper, når dette ligger innenfor de rammer IKS-loven og eventuelle andre lover/forskrifter angir for selskapets deltakelse i selskaper/forretningsdrift.

2.1.2 Visjon

- IVAR skal sikre regionen markedets mest konkurransedyktige VAR-tjenester

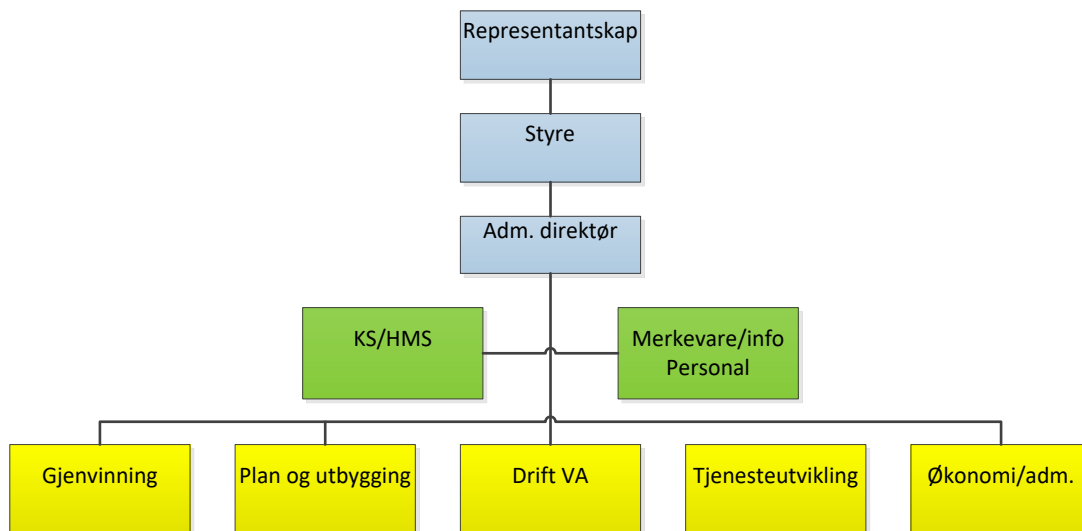
2.1.3 Hovedmål

- IVAR skal utvikle og utvide tjenesteleveransene i regionen
- IVAR skal være garantist for utvikling, kvalitet og miljø
- IVAR skal ha en prisutvikling lavere enn KPI
- IVAR skal være en sterk merkevare med et godt omdømme
- IVAR skal være en aktiv medspiller for regional utvikling
- IVAR skal være en attraktiv og utfordrende arbeidsplass basert på kompetanse
- IVARs virksomhet skal være basert på sunne etiske prinsipper
- IVAR skal være i fremste rekke når det gjelder HMS

3 ORGANISASJON OG DRIFT

IVAR ledes av et representantskap med 25 medlemmer fordelt i hovedsak basert på folketallet i de respektive eierkommunene. Representantskapet velger 5 medlemmer og de ansatte velger 2 medlemmer og 2 observatører til styret for selskapet. Styret ansetter administrerende direktør.

IVAR er organisert som dette:

Selskapet er sertifisert i henhold til standardene ISO 9001 og ISO 14001, og dette gir et godt grunnlag for å møte forpliktelser og mål innenfor kvalitet, helse, miljø og sikkerhet.

3.1.1 IVAR bidrar til å nå ambisiøse miljømål

IVARs eierkommuner har de siste årene vedtatt tydelige miljømål gjennom egne klima- og miljøplaner eller kommuneplaner. Målene setter rammer for en mer bærekraftig samfunnsutvikling, men stiller også krav til driften av de kommunale tjenestene.

Gjennom gode helhetsløsninger for vann, avløp og renovasjon er IVAR en viktig bidragsyter for å nå flere viktige miljømål for samfunnsutviklingen. Sammenligninger viser at våre eierkommuner har høy måloppnåelse når det gjelder miljøkrav innenfor vann, avløps- og renovasjonstjenestene.

Eierne har gjennom beslutning i representantskapet uttrykt forventning om at IVAR bidrar til å oppfylle miljømål også gjennom sin egen drift, ved blant annet å benytte fossilfrie driftsmidler i så stor utstrekning som mulig, og legge til rette for fossilfrie anleggsplasser for anlegg der vi er byggherre. IVAR vil i 2021 fortsette arbeidet med å følge opp representantskapets vedtak.

IVAR utarbeider i dag klimaregnskap for gjenvinningsområdet, som gir oss og eierne mulighet til å overvåke måloppnåelsen innenfor dette området. IVAR vil i 2021 videreutvikle klimaregnskapet til også å gjelde vann- og avløpsområdet.

3.1.2 Pådriver i den sirkulære økonomien

Fremveksten av den sirkulære økonomien gjør at IVAR i fremtiden blir en produsent av nye råvarer, og i mindre grad en behandler av avfall og avløp gjennom lineære prosesser. Ved byggingen av det nye ettersorteringsanlegget på Forus gjør vi en enda større andel av husholdningsavfallet om til råvarer som kan nyttes i ny produksjon. Slik bidrar vi til å redusere behovet for jomfruelige råvarer, og reduserer klimautslippene.

Den sirkulære økonomien vil også medføre en omstilling for organisasjonen, der det blir særlig viktig å bygge opp kompetanse på nedstrømsmarkedet for våre resirkulerte råvarer. Dette er fortsatt et umodent marked, og det vil være krevende å sikre stabil etterspørsel etter våre råvarer.

På våre anlegg på Grødaland og Mekjarvik produserer IVAR biogass basert på matavfall og slam fra avløpsrensing. Bioresten som blir igjen etter gassproduksjonen benyttes til jordforbedring i Sør-Norge, eller inngår i produksjon av gjødsel som for tida selges til Vietnam.

Selv om vi i dag har løsninger for håndtering av all vår biorest, er en stabil, miljømessig og økonomisk gunstig håndtering av bioresten fra våre anlegg en kontinuerlig utfordring. I IVAR sitt nærområde er det allerede et gjødseloverskudd på grunn av omfattende husdyrhold i landbruket. Det er ventet endringer i regelverket for gjødselvarer som kan få betydning for bruken biorest. Fremtidig utvikling av rammebetingelser for anvendelse av jordprodukter og gjødsel basert på avløpslam er uforutsigbar, og dette området vil kreve oppmerksomhet fremover.

3.1.3 Omstilling

Regionen står i en krevende omstilling som følge av oljeprisfall som er ytterligere forsterket av koronasituasjonen. Det blir enda viktigere enn før å sikre kostnadseffektiv drift av offentlige tjenester. I budsjettet for 2021 er det lagt opp til en reduksjon på ca. 6 mill kr i driftsbudsjettet. Det legges i utgangspunktet opp til at alle deler av drifta skal bidra til å finne gode og varige innsparinger. IVAR har tatt i bruk Lean i sitt arbeid for kontinuerlig forbedring, og dette vil være et viktig verktøy også i omstillingsarbeidet.

3.1.4 Mål og strategiprosess i 2021

IVAR vil i 2021 gjennomføre en mål- og strategiprosess som forankres bredt i organisasjonen og i styret. Hensikten er å oppdatere IVARs mål slik at de på en tydeligere måte reflekterer både FNs bærekraftsmål og regionale og lokale miljømål fastsatt av eierne.

3.2 STATUS OG PRIORITERTE OPPGAVER

3.2.1 Vann

Gjeldende hovedplaner for vannforsyning i Jærregionen innebærer 3 hovedtiltak:

- økt kapasitet og utvidet vannbehandling på Langevatn
- ny hovedvannkilde
- hovedvannledning fra Langevatn til Tjensvoll

Det nye vannbehandlingsanlegget på Langevatn er i testkjøring nå og settes i ordinær drift i 1. halvår 2021. De nye prosesstrinnene er ozonering og biofilter. Formålet er å redusere fargen i drikkevannet, redusere lukt og smak og øke den hygieniske sikkerheten i vannproduksjonen.

Vanninntakene er i Storevatn og Stølsvatn. Stølsvatn har et lite vannvolum og er derfor sårbar for økt tilførsel av humusstoffer og mikroorganismer i nedbørperioder. Storevatn er betydelig større og har en bedre og mer stabil vannkvalitet enn Stølsvatn. Begge kildene har tidvis, og spesielt om høsten en forringet bakteriologisk vannkvalitet. Vannkildene er relativt grunne og har derfor høye sommertemperaturer. Storevatn og Stølsvatn (sammen med Romsvatn) vil på sikt ikke ha tilstrekkelig kapasitet til å dekke vannbehovet i tørrår.

I hovedplanarbeidet ble det lagt vekt på å finne en stor, dyp hovedvannkilde med tilstrekkelig kapasitet i mange år framover, med stabil og hygienisk sikker vannkvalitet og lav temperatur året rundt. Etter omfattende vurderinger ble konklusjonen at Birkelandsvatn er det beste alternativet. Etter en langvarig søknadsprosess gav Olje- og Energidepartementet i mai 2020 konsesjon til uttak av drikkevann fra Birkelandsvatn. Arbeidet med reguleringsplan og detaljprosjektering er påbegynt. Vi legger opp til at ny hovedvannkilde skal tas i bruk ca. 2025.

Eksisterende hovedvannledning fra Langevatn til Tjensvoll ble etablert i 1997-1999. I Hovedplanen i 2013

ble det konkludert med at det må bygges hovedvannledning nr. 2 for å øke sikkerheten i vannforsyningen. Hovedvannledning Vest er under detaljprosjektering og skal bygges ut etappevis i perioden 2021-2024.

Vi har operative planer for krisevannforsyning. IVAR skal sikre tilstrekkelig med krisevann og transport ut til kommunene. Kommunene har ansvaret for distribusjon av krisevannet. Vi gjennomfører øvelser med kommunene enkeltvis, for å bedre samhandlingen og forsikre oss om at systemene og den praktiske delen fungerer.

3.2.2 Avløp

Sentralrenseanlegg Nord-Jæren (SNJ) i Mekjarvik var opprinnelig et kjemisk anlegg med krav til reduksjon av fosfor. Med en økende andel løst organisk stoff i avløpsvannet inn til anlegget samt en generell økende belastning, kunne ikke lenger anlegget tilfredsstillende konsesjonskravene. For å innfri konsesjonskravene og møte behovene for kapasitetsøkning er SNJ utvidet og bygget om til et biologisk anlegg.

Myndighetene stiller krav om at slammet fra renseprosessen skal stabiliseres for å redusere luktpotensialet og hygieniseres, før slammet (bioresten) kan benyttes på jordbruksareal, på grøntareal eller i jordblandinger. På SNJ gjøres dette ved å utråtne slammet for produksjon av biogass og tørking av slammet ved høy temperatur.

Biogassen blir oppgradert til samme kvalitet som naturgass og solgt til Lyse Neo AS for kommersiell utnyttelse.

Etter tørking blir slammet bearbeidet videre til et organisk gjødselprodukt med tilpasset innhold av bl.a fosfor som er essensielt for plantevekst. Produktet eksporteres og omsettes i Vietnam hvor det er stor etterspørsel etter organisk gjødsel.

På Grødal i Hå kommune er det et biologisk renseanlegg som behandler prosessvann fra Kviamarka næringsområde og Varhaug sentrum. Slammet varmebehandles (kokes) for å hygieniseres. Deretter utråtnes slammet for produksjon av biogass som oppgraderes og leveres til Lyse sitt gassnett. Bioresten (slamproduktet etter stabilisering og hygieniseren) avvannes og benyttes på jordbruks- og grøntarealer på Sørlandet som gjødsel og jordforbedringsmiddel. Ettersom jordbruket på Jæren har store mengder husdyrgjødsel, er det ikke marked her for å ta imot biorest fra Grødal.

Alt våtorganisk avfall (matavfall) som tidligere ble kompostert på Hogstad i Sandnes, mottas nå på Grødal. Etter en omfattende prosess blir det organiske som skilles ut, utrånnet sammen med avløpsvannet for biogassproduksjon. Det biogass fra avløpslammet. Grødal mottar også slammet fra våre andre renseanlegg på Sirevåg, Vigrestad, Nærbø, Vik, Bore og Oltedal. Vi overholder ikke rensekravene for Nærbø renseanlegg. Det vurderes utbedringstiltak.

Det er en forutsetning at biogassanlegget på Grødal skal dekke sitt energibehov med fornybar energi. Det er ennå ikke på plass en løsning for dette. Det er utredet bygging av en større energisentral i samarbeid med Lyse, men en har foreløpig ikke kommet frem til en løsning som gir en forsvarlig totaløkonomi.

Det arbeides med planer for en ny hovedledning for avløpsvann med start på Bråstein i Sandnes kommune og til Vik renseanlegg i Klepp kommune. Ledningen vil ta imot spillvann fra Gjesdal kommune, samt eksisterende Sandnes Vest, planlagt Sandnes Øst samt avløp fra planlagt Bybåndet Sør. Ettersom planene for utbygging av Sandnes Øst og Bybånd Sør ikke blir realisert på kort sikt, kan etableringen av ny avløpsledning settes på vent. Dette betyr at en meget stor investering kan skyves på i tid.

3.2.3 Gjenvinning

IVAR har et komplett system for mottak og behandling av avfall. Restavfall og papir leveres til vårt moderne ettersorteringsanlegg på Forus, og våtorganisk avfall (matavfall) leveres til vårt biogassanlegg på Grødal.

Alle kommunene opererer hentesystemer med egne dunker for restavfall, papir og organisk avfall. Enkelte kommuner har også henteordning for glass/metall. Sandnes innfører fra 2021 egen prøveordning med hageavfallsdunk.

Ettersorteringsanlegg bidrar til å oppnå miljømål

Iht. statistikken for faktisk avfallhåndtering oppnådde regionen i 2019 en sorteringsgrad for sitt husholdningsavfall på 68,8 %, og en materialgjenvinningsgrad på 50,6 %. Dette til tross for redusert drift ifm innkjøring av ettersorteringsanlegget (ESA). Hadde ESA vært i full drift, hadde resultatet for regionen blitt en sorteringsgrad på 73,4% og en materialgjenvinningsandel på 54,1%.

Vi nærmer oss dermed oppnåelse av målet om 75% sorteringsgrad innen 2022 som IVAR kommunene har fastsatt i avfalls- og ressursplanen for IVAR-regionen. I tillegg er vi nær EU-målet om en materialgjenvinningsgrad på 55% som EU har satt for 2025. Dette viser at IVAR-kommunene har en høyere måloppnåelse innenfor avfallshåndtering enn mange andre kommuner, og vesentlig høyere enn andre sentrale byområder det er naturlig å sammenligne seg med. Det er kjent at mange norske kommuner vil måtte gjøre omfattende tiltak for å innfri målet for materialgjenvinning i tide (snittet for landet er for tiden på 40%).

Myndighetene har varslet et krav om 70% utsortering av plast for alle norske kommuner innen 2023. Dette målet vil vi også nå når ESA er i full drift. Dette innebærer at andre norske kommuner de nærmeste årene vil få økte utgifter til plastsortering, en prisøkning vi allerede har tatt.

Sammenlikning gebyr

IVAR sine renovasjonsgebyr målt opp mot de større byområdene i Norge viser at vi ligger lavest blant byområdene, til tross for at vi allerede har tatt større kostnader enn de andre for å tilpasse oss nye miljømål.

I økonomiplanen legges det opp til en økning av restavfallsgebyr i 2021 og 2022 utover gjeldende økonomiplan. Dette skyldes primært økte kostnader som følge av forsinkelse i utbygging av vaskeanlegg, og foreløpig lavere inntekt på ferdig produsert plast enn forutsatt. Selve ettersorteringsanlegget produserer stadig bedre, og utsorterer mer plast enn det innbyggerne selv klarte tidligere. Renovasjonsgebyret i IVAR skal fortsatt være konkurransedyktig sammenliknbart med regioner med tilsvarende materialgjenvinning som oss etter justering av gebyrer.

Gjenvinningsstasjoner

De bemannede gjenvinningsstasjonene på Forus og Sele er en stor suksess og har vært i drift i flere år og har en bruk langt utover de opprinnelige prognosene. Beliggenhet og fasiliteter tilsier at dette gir et meget godt tilbud til 90 % av befolkningen i IVAR-regionen.

Det er etablert et tilbud med bruktbuikk på gjenvinningsstasjonen der publikum kan levere brukbare ting i stedet for å kaste dem. Andre kan så kjøpe til en symbolsk pris eller hente det ut gratis. Dette er tiltak som er etterspurt av både eiere og publikum. Bruktbua har også høyere inntjening enn forutsatt. Sele gjenvinningsstasjon driftes fremdeles, og er viktig som avlastningsstasjon for Forus.

For tiden drifter IVAR Stavanger og Sandnes sine gjenvinningsstasjoner på Rennesøy, Finnøy og Forsand. Fra 2020 har også IVAR overtatt stasjonene i Strand, Hjelmeland og Suldal, i forbindelse med innlemming av RYMI IKS i IVAR.

Innsamling

IVAR har nå ansvar for innsamling av avfall i Strand, Hjelmeland og Suldal. Vi har også utvidet samarbeidsavtale med Time (forlenget til 2025) og Kvitsøy om drift av renovasjonstjenester.

Utfordringer

- IVAR er i ferd med å sluttstille plastvaskeanlegget på Forus. I 2021 må vi ha fokus på god drift og ikke minst salg av ferdig produsert plast. Lave driftsutgifter og høy pris for produsert produkt er avgjørende for å holde totalt gebyrnivå nede.
- Forus energigjenvinning er regionens største enkeltkilde for CO2 utslipp, og representantskapet har i vedtak besluttet at IVAR skal se på muligheten for å etablere et anlegg for fjerning av CO2 fra forbrenningsanleggene på Forus. Dette vil være en stor investering og krever stor grad av støtte fra nasjonalt hold. Tiltak er i tråd med IVARs egne planer og visjoner, men er foreløpig ikke konkretisert.
- IVAR arbeider med løsninger for å viderefordre hageavfallskompost og biorest fra Grødaland til jordblandinger.
- Innsamlingen av matavfall inkluderer en hel del hageavfall. Hageavfallet skaper problemer for biogassprosessen og for anlegget på Grødaland. Gjennom en forbehandling av avfallet etter mottak på Grødaland, forsøker vi derfor å skille ut mest mulig av hageavfallet fra våtorganisk avfallet. Vi lykkes ikke med å skille ut en tilstrekkelig andel av hageavfallet, og vi ser nå på andre løsninger for å få minst mulig av hageavfallet inn til Grødaland.

ØKONOMIPLAN FOR 2021 - 2025

3.3 Forutsetninger

3.3.1 Investering

Investeringene blir nærmere presentert i forbindelse med hvert hovedområde under. Her er en hovedoversikt, fordelt på vann, avløp, renovasjon og felles:

INVESTERINGER	PERIODEN	2021	2022	2023	2024	2025
VANN	1 614 718 000	205 718 000	440 000 000	445 000 000	424 000 000	100 000 000
AVLØP	429 350 000	48 350 000	5 000 000	0	26 000 000	350 000 000
RENOVASJON	77 300 000	67 300 000	5 000 000	5 000 000	0	0
FELLES	9 875 000	9 875 000	0	0	0	0
TOTALT	2 131 243 000	331 243 000	450 000 000	450 000 000	450 000 000	450 000 000

Det presiseres at noen av prosjektene som er lagt inn bygger på kalkyler. Detaljprosjektering viser ofte at endelig tall kan bli justert. Det hefter derfor en del usikkerhet til investeringsbeløpene utover i planperioden. Ved rulling av økonomiplanen kan det dessuten oppstå nye investeringsbehov. Sett opp mot forrige økonomiplan er prosjekter forskjøvet og redusert for å tilpasse låneramme fra eierkommunene på kr 6 mrd.

3.3.2 Finansiering og renteutvikling

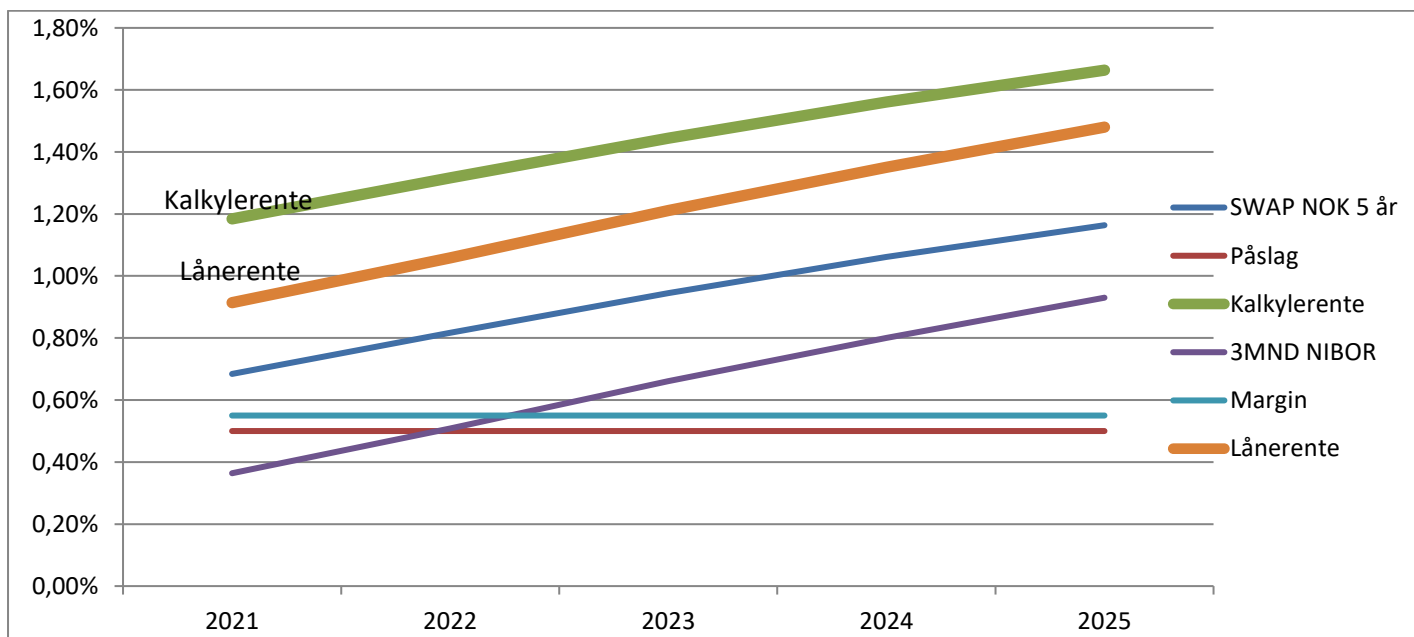
Alle nye investeringer er forutsatt finansiert med lån. Total lånegjeld vil ved årsskiftet 2020/2021 være på ca. 4,3 mrd. kroner for så å øke i perioden. IVAR er m.a.o. i stor grad påvirket av rentenivået.

I økonomiplanen er det budsjettert rentekostnader på flytende lån beregnet ut i fra følgende nivåer:

	2021	2022	2023	2024	2025
Flytende rente	0,91 %	1,06 %	1,21 %	1,35 %	1,48 %

Gjelds- og likviditetsforvaltning skjer i tråd med IVARs finansreglementet.

I henhold til nye retningslinjene for selvkost, er det benyttet 5 års swap-rente pluss 0,5 % for beregning av kalkylerente i økonomiplanen. IVARs rentekostnader på lånegjeld (3 mnd. Nibor + 0,55 % margin) forventes å ligge under kalkylerenten i hele planperioden. Differansen mellom kalkylerente og lånegjeldsrenter vil bli ført mot fri egenkapital for så å bli avsatt til rentefond. På grunnlag av renteprognooser forventes det at forholdet mellom kalkylerente og rentekostnader vil utvikle seg temmelig parallelt slik:

IVARs investeringer er 100 % lånefinansiert og økonomiplanen tilsier gjeldsutvikling slik det framgår nedenfor.

Utvikling gjeld og avdrag	2021	2022	2023	2024	2025
Gjeld pr. 1.1.	4 288 381 000	4 743 740 000	4 954 101 000	5 155 375 000	5 348 316 000
Nye lån	676 243 000	450 000 000	450 000 000	450 000 000	450 000 000
Avdrag	220 884 000	239 639 000	248 726 000	257 059 000	272 059 000
Gjeld pr. 31.12.	4 743 740 000	4 954 101 000	5 155 375 000	5 348 316 000	5 526 257 000

Nye lån i 2021 inkluderer også godkjent 2020-låneopptak som forskyves til 2021 i som følge av forskyvinger av store investeringsprosjekter.

IVAR har tilpasset investeringene til kommunenes vedtak om låneramme på kr 6 mrd.

Det har over tid utviklet seg et misforhold mellom lånegjeldens samlede løpetid og den gjennomsnittlige, økonomiske levetiden for anleggene. Det faktum at avskrivninger nå først trer i kraft etter at investeringer er ferdigstilt forsterker dette misforholdet. Det foreslås derfor å justere nedbetalingsprofilen for lånegjelden i tråd med anleggsmidlenes økonomiske levetid.

Gjeldsnivået tilsier at man er følsom for renteendringer. Sett ift. renteprognosene for et år siden gjør de nye, lavere prognosene at gebyrgrunnlaget belastes med betydelig lavere kalkylerente sammenlignet med forrige økonomiplan. Så vil vi selvsagt kunne oppleve motsatt effekt ved eventuell framtidig renteøkning.

3.3.3 Driftsnivå

Det er i utgangspunktet lagt til grunn en årlig generell pris- og lønnsvekst på 2,8 % - 3,0 % i planperioden for driftskostnader og driftsinntekter. Samtidig er avdelingene pålagt et generelt effektiviseringskrav ved at driftsrammene er redusert med ca. 6 mill. kroner fom. 2021.

3.3.4 Befolkningsutvikling

En del av inntektsforutsetningene i økonomiplanen er knyttet til antall innbyggere.

I tråd med prognoser fra SSB er følgende befolkningsutvikling lagt til grunn:

	2021	2022	2023	2024	2025
Antall innbyggere	349 751	352 359	354 936	357 342	359 626

3.3.5 Gebyrutvikling

Det har i tidligere økonomiplaner blitt signalisert stigende gebyrer for vann og avløp, i hovedsak på grunn av store investeringer i nyanlegg. Til tross for akkumulert overskudd, spesielt for vann, har vi tidligere lagt opp til jevnt stigende gebyrer for å ta høyde for økte kostnader ifm. investeringsprosjekter i planperioden. I denne økonomiplanen brytes dette mønsteret noe ved at ved gebyrene reduseres ift. tidligere anslag. Dette gjøres på grunn av størrelsen på akkumulerte overskudd, forskyving av investeringer og ikke minst de ny renteprognosene som gir lavere finanskostnader.

For restavfall og våtorganisk avfall tilsier kostnadsnivået at gebyrene må økes. Vi har nå bedre oversikt over kostnadsbildet og mengder for de nye, store anleggene; forbehandling mat på Grødaland og ettersorteringsanlegget på Forus. Omstillingsarbeid og oppstartsutfordringer på disse anleggene gjør dessuten at vi innen renovasjon har opparbeidet et akkumulert underskudd som må dekkes inn.

Under de enkelte selvkostområdene nedenfor framgår forslag til gebyrer for 2021, og hvilke signalpriser det legges opp til i planperioden.

Som følge av sterke anmodninger fra kommunene om fastsetting av IVAR-gebyrer på et tidligere tidspunkt, ble det besluttet å låse 2021-satsene for de viktigste områdene før IVAR legger fram fullstendig økonomiplan. Årsresultatet for selvkostområdene blir dermed et resultat av gebyranslag formidlet til kommunene i begynnelsen av september.

3.4 Vann

Planlagte investeringer

INVESTERING VANN	2021	2022	2023	2024	2025
DIVERSE INVESTERINGER VANN	568 000	0	0	0	0
NY RÅVANNSFORSYNING	0	0	106 000 000	200 000 000	100 000 000
DAM LANGEVATN UTBEDRING KLASSE 4	20 000 000	0	0	0	0
UTVIDELSE KAP. BASSENG TAU	3 900 000	0	0	0	0
VURDERING SIKKERHET OG UTTAKSSTRUKTUR I HÅ	3 000 000	5 000 000	0	0	0
NY HOVEDVANNLEDNING VEST	150 000 000	382 000 000	286 000 000	224 000 000	0
VANN STRAND	250 000	0	0	0	0
HØYDEBASSENG HÅLAND	10 000 000	50 000 000	50 000 000	0	0
FORLENGELSE INNTAKSLEDNING KROKAHEIA	400 000	0	0	0	0
VANNLEDNING ÅRHAUG - LILAND FORPROSJEKT	500 000	0	0	0	0
TRYKKØKNINGSSTASJON STRANDASTØ / ÅRHAUG	500 000	0	0	0	0
REHAB HOVEDVANNLEDN TRONSHOLEN-TJENSVOLL	12 000 000	0	0	0	0
NYTT UTTAK KALBERG	600 000	0	0	0	0
OPPGRADERING DK-ANLEGG VANN, LEDNINGSNETT	3 000 000	3 000 000	3 000 000	0	0
OMBYGGING VENTILKAMMER NORHEIM, UTTAK TIME	1 000 000	0	0	0	0
TOTALT VANN	205 718 000	440 000 000	445 000 000	424 000 000	100 000 000
INVESTERING FELLES					
	2021	2022	2023	2024	2025
FELLS VA-INVESTERINGER	4 915 000				
FELLES IKT-INVESTERINGER	4 960 000				
TOTALT FELLES	9 875 000	0	0	0	0

3.4.1 Priser

Prisen på vann beregnes ut ifra 2 faktorer; En variabel del som baserer seg på faktisk forbruk (fordelt pr. m³), og et fastledd som baserer seg på 40 % av de totale kostnadene (fordelt pr. innbygger).

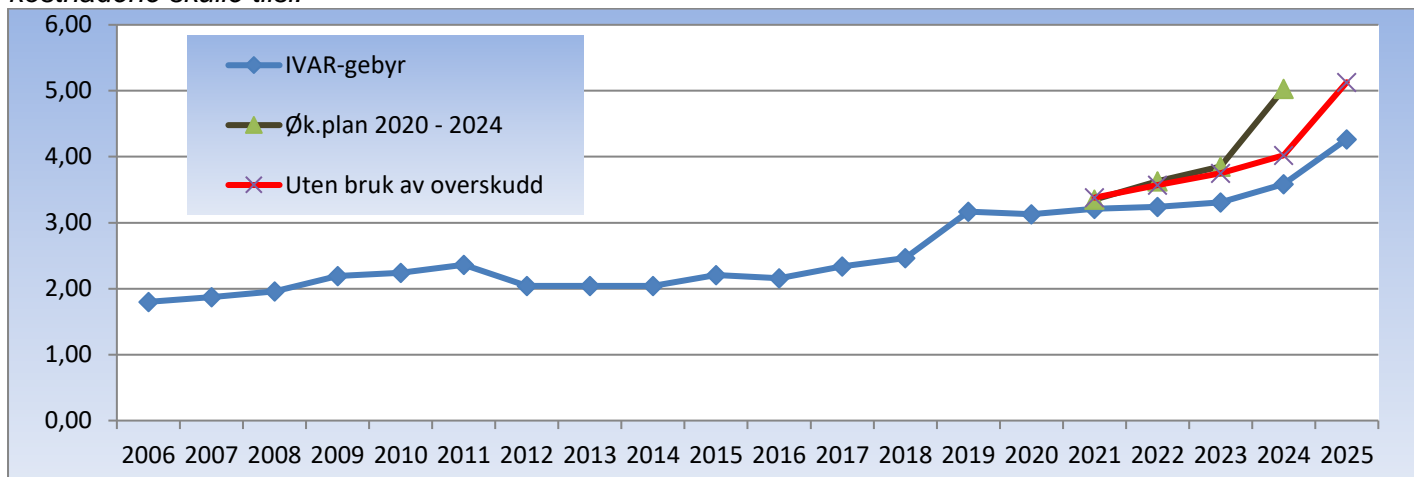
Alle eierkommunene bortsett fra Suldal får vann fra IVAR. For kommende planperiode forutsettes det 45 000 000 m³ levert vann i 2021 og en økning til 46 300 000 m³ i 2025 i takt med forventet innbygger økning. Historikk og prognose viser følgende signalpriser i planperioden:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
VANNPRIS									
Variabel pris pr. m3	1,44	1,48	1,44	1,88	1,88	1,93	1,97	2,14	2,55
Fastledd pr. innbygger	132	131	132	169	169	166	169	184	219

Akkumulert overskudd og redusert rentenivå gir grunnlag for å videreføre 2020-gebyrene i 2021. I løpet av planperioden får vi en gebyrøkning som følge av kapitalkostnader knyttet til ny vannkilde og bygging av ny hovedvannledning vest. Gebyrøkningen er nødvendig for å dekke inn framtidige volumøkninger, forbedret vannkvalitet og økt leveringssikkerhet.

Omregnet til kr pr. m3 levert vann får vi en prisutvikling slik det framgår av grafen nedenfor.

Økningen skyldes i hovedsak kapitalkostnader av betydelige investeringer i planperioden. Tidligere års overskudd tilbakeføres og bidrar til å holde gebyrene lavere i slutten av perioden enn det de årlige kostnadene skulle tilsi.

For hele planperioden kan årlig økning utover prisstigning i gjennomsnitt anslås til ca. kr 53 pr. husstand.

3.4.2 Økonomisk prognose

Følgende økonomiske utvikling forventes for hovedområde VANN:

VANN	2021	2022	2023	2024	2025
Inntekter	173 886 000	176 775 000	181 847 000	196 590 000	230 228 000
Driftskostnader	94 840 000	97 496 000	100 372 000	103 333 000	106 381 000
Avskrivninger	61 013 000	62 419 000	61 173 000	63 880 000	108 310 000
Finanskostnader	25 623 000	31 860 000	40 302 000	49 377 000	55 537 000
Resultat	-7 590 000	-15 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-40 000 000

Tidligere års overskudd tilbakeføres kommunene med til sammen ca. kr 103 mill. for årene 2021 - 2025, slik at det budsjetteres med årlige underskudd for vann i perioden 2021 - 2025. Ny hovedvannforsyning og ny råvannskilde er hovedårsaker til økning i avskrivninger og finanskostnader.

3.5 Avløp

3.5.1 Planlagte investeringer

INVESTERING AVLØP	2021	2022	2023	2024	2025
AVSLUTNING / GARANTIER	500 000	0	0	0	0
GRYTNES OG TAU AVLØPSRENSSEANLEGG	0	0	0	26 000 000	80 000 000
AVLØP VEST	0	0	0	0	170 000 000
LUKTHÅNDBRINGING SNJ	2 000 000	0	0	0	0
NY HOVEDAVLØPSLEDNING JÅTTÅ - DIAGONALEN	1 700 000	0	0	0	0
NYTT VIK AVLØPSRENSSEANLEGG MED LEDNINGSANLEGG		0	0	0	100 000 000
VERKSTED OG LAGER GRØDALAND	10 000 000	0	0	0	0
FORBIKJØRINGSLOMME FV44 GRØDALAND	1 000 000	5 000 000	0	0	0
SNJ: UTBEDRING VENTILASJON, FJELLHALL	8 000 000	0	0	0	0
SNJ: FILTERANLEGG, FJELLHALL	3 000 000	0	0	0	0
INVESTERINGER SNJ	4 000 000	0	0	0	0
INVESTERINGER GRØDALAND	17 400 000	0	0	0	0
INVESTERINGER STRAND/HJELMELAND	750 000	0	0	0	0
TOTALT	48 350 000	5 000 000	0	26 000 000	350 000 000

Verksted og lager Grødalaland løses gjennom kjøp og ombygging av tidligere pelseri med overtakelse av leieavtale for grunn. Bygget er taksert til ca. kr 7,5 mill.

3.5.2 Priser

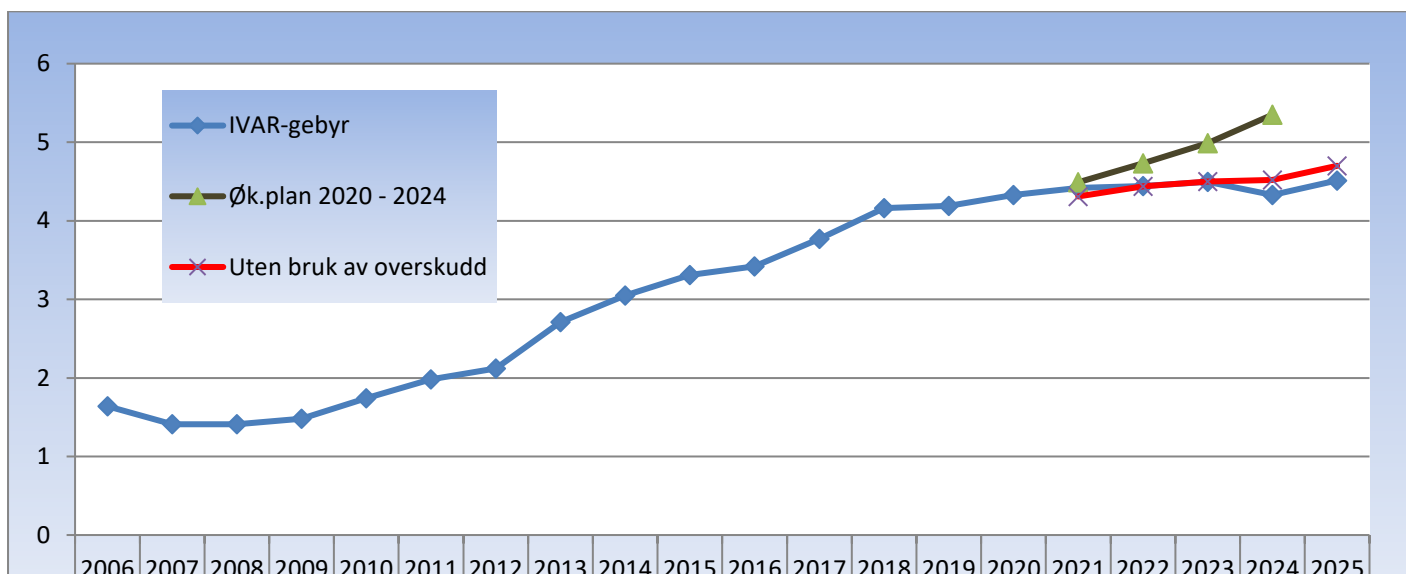
Prisen på avløp beregnes ut ifra 2 faktorer. En variabel del som baserer seg på faktisk behandlet mengde (fordelt pr. m³), og et fastledd som baserer seg på 40 % av de totale kostnadene (fordelt pr. innbygger).

Alle eierkommunene får sitt avløp behandlet av IVAR, med unntak av Kvitsøy og Suldal. På grunnlag av analyse av mottatt avløpsvann i 2020 og de siste foregående årene forutsettes det 52 000 000 m³ for hele planperioden. Forventet mottak av avløpsvann er vanskelig å anslå fordi mengdene i stor grad påvirkes av nedbørsmengder. Historikk og prognose viser følgende signalpriser i planperioden:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
AVLØPSPRIS									
Variabel pris pr. m3	2,27	2,49	2,64	2,60	2,60	2,67	2,70	2,60	2,71
Fastledd pr. innbygger	245	253	271	271	271	263	264	252	261

Avløp vest med ny trase bybånd sør til Vik og utvidelse av Vik renseanlegg er forskjøvet i tid sett i forhold til forrige økonomiplan. Dette gir en moderat gebyrutvikling, men med en økning i slutten av perioden på grunn av økte kapitalkostnader som følge nevnte investeringer knyttet til avløp vest.

Omregnet til kr pr. m3 mottatt avløpsvann får vi en prisutvikling slik det framgår av grafen nedenfor.

Pr. husstand kan IVARs andel av avløpsgebyret pr. år anslås å gå ned med i gjennomsnitt kr 34 pr år for hele planperioden når det justeres for prisstigning.

3.5.3 Økonomisk prognose

Følgende økonomiske utvikling forventes for hovedområde AVLØP:

AVLØP	2021	2022	2023	2024	2025
Inntekter	354 754 000	359 672 000	366 349 000	361 690 000	375 637 000
Driftskostnader	251 277 000	258 313 000	265 933 000	273 778 000	281 854 000
Avskrivninger	79 688 000	81 178 000	78 406 000	75 113 000	77 635 000
Finanskostnader	17 924 000	20 181 000	22 010 000	22 799 000	26 148 000
Resultat	5 865 000	0	0	-10 000 000	-10 000 000

Fastsatte avløpsgebyrer for 2021 gir et overskudd på kr 5,9 mill. i 2021. Det budsjetteres med et underskudd på kr 10 mill. for 2024 og 2025 med inndekning fra tidligere års overskudd.

3.6 Renovasjon

3.6.1 Planlagte investeringer

INVESTERING RENOVASJON/GJENVINNING	2021	2022	2023	2024	2025
INVESTERING, FORUS & SELE	5 650 000				
ETTERSORTERINGSANLEGGET	500 000				
INVESTERING RENOVASJON RYFYLKE	7 300 000				
AVSLUTNING / GARANTIER	500 000				
AVFALLSORTERINGSANLEGGET	38 000 000				
GARDEROBE OG KONTOR GJENVINNINGSTASJONER	1 000 000	5 000 000	5 000 000		
NYE VEKTER FORUS, FELLES	6 000 000				
SELE - FARLIG AVFALL BYGG	3 000 000				
INVESTERING, HOGSTAD	5 350 000				
TOTALT	67 300 000	5 000 000	5 000 000	0	0

3.6.2 Priser

Prisene innen renovasjon beregnes så langt det er mulig ut fra selvkost pr. fraksjon. Farlig avfall og underskudd ved drift av gjenvinningsstasjonene fordeles med et fastledd pr. innbygger. Fastleddet som skal dekke gjenvinningsstasjonene vil bli fordelt etter faktisk bruk av innbyggerne fra hver kommune (bruksundersøkelse gjennomføres tre ganger årlig).

Prising av ulike fraksjoner bestemmes av en lang rekke variabler. Dette kan være direkte kostnader, miljøhensyn, markedsforhold, offentlige krav, m.m. Enkelte fraksjoner, som papir, trefflis og metall kan variere kraftig fra år til år, mens de store fraksjonene som restavfall og våtorganisk leveres på langsiktige avtaler eller drives i egenregi.

Renovasjonspriser 2021 og anslag for 2022 - 2025:

Følgende fraksjoner faktureres kommunene:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Restavfall	1 223	1 260	1 500	2 000	2 300	2 500	2 574	2 650
Våtorganisk	1 530	1 575	1 800	2 000	2 200	2 265	2 332	2 401
Papir	-90	-100	-100	-100	-	-	-	-
Plast	-50	-50	-50	-50	-50	-50	-50	-50
Glass/metall	180	185	190	195	200	205	205	205
Gjenvinningsstasjon (kr/m3)	125	130	135	140	140	145	145	145
Gjenvinningsstasjon hageavfall (kr/m3)	0	-	-	-	-	-	-	-
Gj.stasjon gebyr sorte sekker (pr sekk)	30	30	30	-	-	-	-	-
Farlig avfall (kr/innbygger)	18	19	19	20	21	21	22	22
Hageavfall	633	652	652	550	565	582	599	617
Grovavfallsinnsamling restavfall	1 223	1 260	1 500	1 600	1 645	1 693	1 743	1 795
Grovavfallsinnsamling kildesortert	530	546	563	580	596	613	632	650
Underskuddsekning gjenvinningsstasjoner	32 000 000	32 950 000	35 500 000	36 592 000	37 616 576	40 726 265	43 927 690	45 223 557

Prisene for restavfall og underskuddsdekning gjenvinningsstasjoner er økt mer enn forutsatt i fjorårets økonomiplan. Dette skyldes økte kostnader i forbindelse med oppstart av ettersorteringsanlegget og tidligere års underskudd. Betaling til kommunene for papir er tatt bort fra 2022. Dette skyldes store svingninger i betaling for papir i markedet for tiden, og vi har i perioder gått med underskudd med dagens sats. Andre priser er justert etter prisutvikling og fjorårets økonomiplan. Dette inkluderer en mindre prisøkning for brukerbetaling på gjenvinningsstasjonene. Gebyr for levering av avfall i sorte sekker er tatt bort. Dette skyldes at en innfører forbud mot sorte sekker fra nyttår. Gebyr for hageavfall som kommuner leverer til kompostering på Sele er redusert. Dette skyldes nye beregninger av kostnadsnivå.

Kommunene faktureres for underskuddet ved å drive gjenvinningsstasjonene på Forus og Sele. Dette faktureres etter hvilke kommuners innbyggere som bruker stasjonene. Fordelingen finnes ved gjennomsnittet av 3 årlige statistisk signifikante tellinger.

Tabellen ovenfor viser prognose for de største fraksjonene frem til 2025. For ettersorteringsanlegget er det lagt inn en høyere prisutvikling enn tidligere antatt. Dette skyldes at en må dekke inn tidligere års underskudd, og usikkerhet rundt kostnader med drift av plastvaskeanlegget. Som følge av gebyrøkningen til kommunene kan prisøkning utover generell prisvekst per husstand anslås til gjennomsnittlig årlig økning på kr 46 i perioden.

3.6.3 Økonomisk prognose

Følgende økonomiske utvikling forventes for hovedområde RENOVASJON:

RENOVASJON	2021	2022	2023	2024	2025
Inntekter	373 672 000	406 735 000	429 934 000	444 618 000	457 733 000
Driftskostnader	333 227 000	342 557 000	352 662 000	363 066 000	373 776 000
Avskrivninger	42 376 000	48 303 000	49 296 000	48 778 000	48 271 000
Finanskostnader	11 676 000	14 022 000	14 855 000	15 284 000	15 430 000
Resultat	-13 607 000	1 853 000	13 121 000	17 490 000	20 256 000

Underskudd i 2021 skyldes i stor grad av oppstart avfallssorteringsanlegg. I henhold til forretningsplanen, vil sorteringsanlegget gå med underskudd de første årene. Underskuddene skal dekkes av senere års overskudd i tråd med lønnsomhetsanalyser. Som det framgår av tabellen legges det fra 2022 opp til overskudd gjennom inntektsøkning som krever heving av gebyrene til kommunene. Markedsmessige forhold og avfallsmengder vil midlertid påvirke gebyrutviklingen som vil bli vurdert nøye i årene som kommer.

3.7 Kommune-VAR og næring

Kommune-VAR

IVAR har i flere år hatt avtale om utvidet samarbeid med noen av eierkommunene. Det dreier seg både om drift og gjennomføring av investeringsprosjekter. Dette er utskilt fra IVARs kjernevirksomhet slik det framgår av oppsummeringen av økonomiplanen nedenfor. Fra 2021 reduseres kostnader og inntekter som følge av at Time kommune har valgt å drive vann- og avløpstjenesten i egen regi.

KOMMUNE-VAR	2021	2022	2023	2024	2025
DRIFTSINNTEKTER	41 739 000	42 908 000	44 174 000	45 477 000	46 819 000
DRIFTSKOSTNADER	41 739 000	42 908 000	44 174 000	45 477 000	46 819 000
RESULTAT KOMMUNE-VAR	0	0	0	0	0

Næring

IVAR mottar avfall fra næringslivet og denne delen skal inntekts- og kostnadmessig skilles ut fra selvkostdelen og føres på resultatområde for næring. IVAR Næring AS er opprettet og er selskapet som fakturerer næringslivskundene. Det er imidlertid IVAR IKS som utfører tjenestene til næring på IKS'ets anlegg. Kostnadene knyttet til næringsvirksomheten viderefaktureres IVAR Næring AS gjennom avtaler i tråd med aksjelovens bestemmelser. Næringsaktiviteten i IVAR IKS framgår særskilt i hovedoversikten.

NÆRING	2021	2022	2023	2024	2025
DRIFTSINNTEKTER	24 645 000	25 335 000	26 095 000	26 878 000	27 684 000
DRIFTSKOSTNADER	23 031 000	23 676 000	24 374 000	25 093 000	25 833 000
RESULTAT NÆRING	1 614 000	1 659 000	1 721 000	1 785 000	1 851 000

3.8 IVAR – Renovasjon Ryfylke

IVAR Renovasjon Ryfylke har ansvar for renovasjon for kommunene Suldal, Hjelmeland og Strand. Renovasjonsordningen for disse kommunene organiseres som et eget selvkostområde.

RENOVASJON RYFYLKE	2021	2022	2023	2024	2025
DRIFTSINNTEKTER	59 183 000	63 324 000	65 192 000	67 115 000	69 095 000
DRIFTSKOSTNADER	61 113 000	62 824 000	64 677 000	66 585 000	68 549 000
RESULTAT RENOVASJON RYFYLKE	-1 930 000	500 000	515 000	530 000	546 000
BALANSEFØRING SELVKOSTFOND	1 930 000	-500 000	-515 000	-530 000	-546 000
RESULTAT ETTER BALANSEFØRING	0	0	0	0	0

Det er foreslått at renovasjonsgebyret for husholdningsabonnenter øker med 10 %. Hytter renovasjonsgebyret foreslås økt til 50 % av husholdningsgebyret, som gir en økning i hytter renovasjon på 14,7 %. Totalt sett gir disse endringene et underskudd på 1,7 mill kr. Dette indikerer behov for ytterligere økning på ca. 5 % utover lønns- og prisvekst for 2022. I tillegg må gebyr justeres for å ta inn forventet underskudd i 2020 og 2021. Dette er lagt inn i økonomiplanen. Se også egen gebyrsak for Renovasjon Ryfylke.

4 OPPSUMMERING AV ØKONOMIPLAN 2021 – 2025

SELVKOST						
INVESTERINGER	PERIODEN	2021	2022	2023	2024	2025
VANN	1 614 718 000	205 718 000	440 000 000	445 000 000	424 000 000	100 000 000
AVLØP	429 350 000	48 350 000	5 000 000	0	26 000 000	350 000 000
RENOVASJON	77 300 000	67 300 000	5 000 000	5 000 000	0	0
FELLES	9 875 000	9 875 000	0	0	0	0
TOTALT	2 131 243 000	331 243 000	450 000 000	450 000 000	450 000 000	450 000 000
DRIFTSINTEKTER						
		2021	2022	2023	2024	2025
VANN		173 886 000	176 775 000	181 847 000	196 590 000	230 228 000
AVLØP		354 753 000	359 672 000	366 349 000	361 691 000	375 639 000
RENOVASJON		373 672 000	406 735 000	429 934 000	444 618 000	457 733 000
TOTALT		902 311 000	943 182 000	978 130 000	1 002 899 000	1 063 600 000
DRIFTSKOSTNADER						
		2021	2022	2023	2024	2025
VANN		94 840 000	97 496 000	100 372 000	103 333 000	106 381 000
AVLØP		251 277 000	258 313 000	265 933 000	273 778 000	281 854 000
RENOVASJON		333 227 000	342 557 000	352 662 000	363 066 000	373 776 000
TOTALT		679 344 000	698 366 000	718 967 000	740 177 000	762 011 000
AVSKRIVNINGER						
		2021	2022	2023	2024	2025
VANN		61 013 000	62 419 000	61 173 000	63 880 000	108 310 000
AVLØP		79 688 000	81 178 000	78 406 000	75 113 000	77 635 000
RENOVASJON		42 376 000	48 303 000	49 296 000	48 778 000	48 271 000
TOTALT		183 077 000	191 900 000	188 875 000	187 771 000	234 216 000
KALKULATORISK RENTE						
		2021	2022	2023	2024	2025
VANN		25 623 000	31 860 000	40 302 000	49 377 000	55 537 000
AVLØP		17 924 000	20 181 000	22 010 000	22 799 000	26 148 000
RENOVASJON		11 676 000	14 022 000	14 855 000	15 284 000	15 430 000
TOTALT		55 223 000	66 063 000	77 167 000	87 460 000	97 115 000
RESULTAT SELVKOST						
		2021	2022	2023	2024	2025
VANN		-7 590 000	-15 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-40 000 000
AVLØP		5 865 000	0	0	-10 000 000	-10 000 000
RENOVASJON		-13 607 000	1 853 000	13 121 000	17 490 000	20 256 000
SELVKOSTRESULTAT		-15 332 000	-13 147 000	-6 879 000	-12 510 000	-29 744 000
BRUK AV TIDL. ÅRS OVERSKUDD		7 590 000	15 000 000	20 000 000	30 000 000	50 000 000
OPPBYGGING OVERSKUDD		-5 865 000				
OPPBYGGING UNDERSKUDD		13 607 000				
INNDEKNING AV TIDL. ÅRS UNDERSK.			-1 853 000	-13 121 000	-17 490 000	-20 256 000
RESULTAT SELVKOST ETTER BALANSEFØRING		0	0	0	0	0
KOMMUNE-VAR						
		2021	2022	2023	2024	2025
DRIFTSINTEKTER		41 739 000	42 908 000	44 174 000	45 477 000	46 819 000
DRIFTSKOSTNADER		41 739 000	42 908 000	44 174 000	45 477 000	46 819 000
RESULTAT KOMMUNE-VAR		0	0	0	0	0
RENOVASJON RYFYLKE						
		2021	2022	2023	2024	2025
DRIFTSINTEKTER		59 183 000	63 324 000	65 192 000	67 115 000	69 095 000
DRIFTSKOSTNADER		61 113 000	62 824 000	64 677 000	66 585 000	68 549 000
RESULTAT RENOVASJON RYFYLKE		-1 930 000	500 000	515 000	530 000	546 000
BALANSEFØRING SELVKOSTFOND		1 930 000	-500 000	-515 000	-530 000	-546 000
RESULTAT ETTER BALANSEFØRING		0	0	0	0	0
NÆRING						
		2021	2022	2023	2024	2025
DRIFTSINTEKTER		24 645 000	25 335 000	26 095 000	26 878 000	27 684 000
DRIFTSKOSTNADER		23 031 000	23 676 000	24 374 000	25 093 000	25 833 000
RESULTAT NÆRING		1 614 000	1 659 000	1 721 000	1 785 000	1 851 000
FINANSPOSTER						
		2021	2022	2023	2024	2025
RENTEUTGIFTER		-41 141 000	-50 175 000	-59 968 000	-69 576 000	-79 039 000
RENTEINTEKTER		944 000	944 000	944 000	944 000	944 000
MOTPOST KALKYLERENTE		56 641 000	66 063 000	77 167 000	87 460 000	97 115 000
NETTO FINANSPOSTER		16 444 000	16 832 000	18 143 000	18 828 000	19 020 000
RESULTAT IVAR IKS		18 058 000	18 491 000	19 864 000	20 613 000	20 871 000